

Plenarhandling

A9-0334/2023

7.11.2023

BETÄNKANDE

Den strategiska kompassen och EU:s rymdbaserade försvarskapacitet
(2022/2078(INI))

Utskottet för utrikesfrågor

Föredragande: Arnaud Danjean

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	4
MOTIVERING	18
RESERVATION.....	19
INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	20
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	21

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

Den strategiska kompassen och EU:s rymdbaserade försvarskapacitet (2022/2078(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), särskilt artikel 222,
- med beaktande av avdelning V i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget), särskilt artikel 42.7,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/588 av den 15 mars 2023 om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027¹,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet till Europaparlamentet och rådet av den 10 mars 2023 om EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar (JOIN(2023)0009),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG²,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2555 av den 14 december 2022 om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen, om ändring av förordning (EU) nr 910/2014 och direktiv (EU) 2018/1972, och om upphävande av direktiv (EU) 2016/1148 (NIS 2-direktivet)³,
- med beaktande av rådets rekommendation av den 14 november 2022 med en bedömning av de deltagande medlemsstaternas framsteg när det gäller att fullgöra åtaganden som gjorts inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco)⁴,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 18 maj 2022 om analysen av investeringsgapet på försvarsområdet och vidare åtgärder (JOIN(2022)0024),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/697 av den 29 april 2021 om inrättande av Europeiska försvarsfonden och om upphävande av förordning (EU) 2018/1092⁵,
- med beaktande av rådets beslut (Gusp) 2021/698 av den 30 april 2021 om säkerheten i de system och tjänster som har byggts ut, tagits i drift och använts inom ramen för

¹ EUT L 79, 17.3.2023, s. 1.

² EUT L 333, 27.12.2022, s. 164.

³ EUT L 333, 27.12.2022, s. 80.

⁴ EUT C 433, 15.11.2022, s. 6.

⁵ EUT L 170, 12.5.2021, s. 149.

unionens rymdprogram som kan påverka säkerheten i unionen och om upphävande av beslut 2014/496/Gusp⁶,

- med beaktande av kommissionens meddelande Färdplan för kritisk teknik för säkerhet och försvar av den 15 februari 2022 (COM(2022)0061),
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/696 av den 28 april 2021 om inrättande av unionens rymdprogram och Europeiska unionens rymdprogrambyrå och om upphävande av förordningarna (EU) nr 912/2010, (EU) nr 1285/2013, (EU) nr 377/2014 och beslut 541/2014/EU⁷,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 22 februari 2021 *Handlingsplan för synergieffekter mellan civil industri, försvarsindustri och rymdindustri* (COM(2021)0070),
- med beaktande av det gemensamma meddelandet av den 16 december 2020 från kommissionen och den höga representanten för utrikes frågor och säkerhetspolitik *EU:s strategi för cybersäkerhet för ett digitalt decennium* (JOIN(2020)0018),
- med beaktande av rådets beslut (Gusp) 2019/797 av den 17 maj 2019 om restriktiva åtgärder mot cyberattacker som hotar unionen eller dess medlemsstater⁸,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/881 av den 17 april 2019 om Enisa och om cybersäkerhetscertifiering av informations- och kommunikationsteknik och om upphävande av förordning (EU) nr 526/2013 (cybersäkerhetsakten)⁹,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/452 av den 19 mars 2019 om upprättande av en ram för granskning av utländska direktinvesteringar i unionen¹⁰,
- med beaktande av rådets beslut (Gusp) 2017/2315 av den 11 december 2017 om upprättande av permanent strukturerat samarbete och om fastställande av förteckningen över deltagande medlemsstater¹¹,
- med beaktande av dokumentet av den 28 juni 2016 *Delade visioner, gemensamma åtgärder: Ett starkare Europa. En global strategi för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik*,
- med beaktande av det gemensamma meddelandet från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik av den 7 februari 2013 *EU:s strategi för cybersäkerhet: En öppen, säker och trygg cyberrymd* (JOIN(2013)0001),

⁶ EUT L 170, 12.5.2021, s. 178.

⁷ EUT L 170, 12.5.2021, s. 69.

⁸ EUT L 129I, 17.5.2019, s. 13.

⁹ EUT L 151, 7.6.2019, s. 15.

¹⁰ EUT L 79I, 21.3.2019, s. 1.

¹¹ EUT L 331, 14.12.2017, s. 57.

- med beaktande av rådets beslut 2014/401/Gusp av den 26 juni 2014 om Europeiska unionens satellitcentrum och om upphävande av gemensam åtgärd 2001/555/Gusp om inrättade av Europeiska unionens satellitcentrum¹²,
- med beaktande av EU:s och Natos gemensamma förklaringar om samarbete, som undertecknades den 8 juli 2014, den 10 juli 2018 och den 10 januari 2023,
- med beaktande av Natos strategiska koncept, som antogs den 29 juni 2022,
- med beaktande av Natos övergripande rymdpolitik av den 17 januari 2022,
- med beaktande av FN:s generalsekreterares rapport av den 13 juli 2021 om att minska rymdhoten genom standarder, regler och principer för ansvarsfullt beteende och FN:s generalförsamlings resolution 76/231 av den 24 december 2021 om detta,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 77/41 av den 7 december 2022 om testning av destruktiva direkt uppstigande antisatellitmissiler,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 75/36 av den 7 december 2020 om att minska rymdhoten genom standarder, regler och principer för ansvarsfullt beteende,
- med beaktande av FN:s generalförsamlings resolution 62/217 av den 22 december 2007 om internationellt samarbete avseende en fredlig användning av rymden,
- med beaktande av FN:s fördrag om principerna för medlemsstaternas utforskning och användning av yttre rymden, inklusive månen och andra himlakroppar, som antogs vid det 1499:e plenarsammanträdet den 19 december 1966,
- med beaktande av FN:s öppna arbetsgrupp om att minska rymdhoten genom standarder, regler och principer för ansvarsfullt beteende, som inrättades genom FN:s resolution 76/231,
- med beaktande av sin resolution av den 9 maj 2023 om kritisk teknik för säkerhet och försvar: lägesrapport och framtida utmaningar¹³,
- med beaktande av sin resolution av den 18 januari 2023 om genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken – årsrapport 2022¹⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 25 mars 2021 om genomförandet av direktiv 2009/81/EG om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet och med beaktande av direktiv 2009/43/EG om överföring av försvarsrelaterade produkter¹⁵,

¹² EUT L 188, 27.6.2014, s. 73.

¹³ Antagna texter, P9_TA(2023)0131.

¹⁴ EUT C 214, 16.6.2023, s. 26.

¹⁵ EUT C 494, 8.12.2021, s. 54.

- med beaktande av sin resolution av den 7 oktober 2021 om tillståndet för EU:s cyberförsvarskapacitet¹⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 12 september 2018 om autonoma vapensystem¹⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 13 juni 2018 om it-försvar¹⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 8 juni 2016 om rymdkapacitet för säkerhet och försvar i Europa¹⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 3 april 2014 om den EU-övergripande strategin och dess konsekvenser för samstämdheten i EU:s yttre åtgärder²⁰,
- med beaktande av fördraget av den 5 augusti 1963 om förbud mot kärnvapenprov i atmosfären, i yttre rymden och under vatten,
- med beaktande av konventionen av den 10 december 1976 om förbud mot militär eller varje annan fientlig användning av miljöförändringsteknik,
- med beaktande av EU:s färdplan för klimatförändringar och försvar av den 9 november 2020,
- med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för utrikesfrågor (A9-0334/2023), och av följande skäl:
 - A. Europeiska unionen har program och kapacitet som gör det till en rymdmakt.
 - B. Europeiska unionens rymdprogram och unionens program för säker konnektivitet (IRIS²) spelar en viktig roll för den europeiska säkerheten och det europeiska försvaret och ger EU status som en trovärdig aktör på den internationella arenan.
 - C. EU:s rymdverksamhet bidrar på ett viktigt sätt till EU-medborgarnas säkerhet och till andra områden. Ingen enskild medlemsstat skulle kunna uppnå detta på egen hand.
 - D. FN har inrättat en öppen arbetsgrupp för att minska rymdhoten genom standarder, regler och principer för ansvarsfullt beteende för att på så sätt motverka hot från stater mot rymdsystem.
 - E. I den strategiska kompassen och i EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar erkänns rymdens betydelse som ett strategiskt område där det civila, militära och ekonomiska maktutövandet sker på ett allt mer hämningslöst och potentiellt konfliktfyllt sätt.

¹⁶ EUT C 132, 24.3.2022, s. 102.

¹⁷ EUT C 433, 23.12.2019, s. 86.

¹⁸ EUT C 28, 27.1.2020, s. 57.

¹⁹ EUT C 86, 6.3.2018, s. 84.

²⁰ EUT C 408, 30.11.2017, s. 21.

- F. I Versaillesförklaringen av den 10 och 11 mars 2022 betonas behovet av ökade investeringar i strategiska stödresurser, inbegripet cybersäkerhet och rymdbaserad konnektivitet, för att stärka EU:s försvarskapacitet och EU:s operativa kapacitet vid genomförandet av den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik samt annan unionspolitik på områden såsom yttre åtgärder, gränsförvaltning, skydd av kritiska tillgångar, krishantering, humanitärt bistånd eller katastrofhjälp.
- G. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina har visat på det grundläggande behovet av och det strategiska värdet av geospatiala bilder och säker konnektivitet när det gäller militär inriktning och manövrering samt militärt försvar, men den har också synliggjort utmaningar som måste hanteras via internationella förvaltningsinitiativ med inriktning på rymd- och cyberfrågor, med tanke på de nära kopplingarna mellan rymd- och cyberdomänerna.
- H. Rymdsäkerhet är avgörande för att säkerställa global stabilitet och kan bidra till att mildra konsekvenserna av konflikter eller till att helt undvika konflikter.
- I. EU:s och dess medlemsstaters rymdkapacitet tillhandahåller viktiga verksamheter för ekonomin, forskningen och våra samhällens funktion.
- J. Rymdbaserade tillgångar har dubbla användningsområden och tjänar civila syften samtidigt som de är avgörande för säkerhet och försvar. Rymdkapacitet har blivit oundgänglig, inte bara för att självständigt kunna göra bedömningar, fatta beslut och vidta åtgärder utan även för genomförandet av EU:s och dess medlemsstaters civila och militära operationer.
- K. EU riskerar att förlora oberoende tillgång till rymden för utplacering av sina civila och militära satelliter. Denna förlust skulle leda till säkerhetsutmaningar eftersom EU skulle tvingas genomföra sina uppdrag utanför EU:s territorium och förlita sig på icke-europeiska bärraketer.
- L. Rymdverksamhet har blivit vanligare, risken för rymdkollisioner och rymdskrot har ökat och det finns allt fler statliga och privata aktörer. Det pågår en teknisk och kommersiell kapplöpning, den strategiska konkurrensen mellan rymdmakter har skärpts och risken för upptrappning har ökat.
- M. Utvecklingen av privat rymdkapacitet för den nya rymden innebär möjligheter till innovation i samarbete med medlemsstaterna men leder också till utmaningar eftersom kommersiellt utnyttjande kan ha en negativ inverkan på rymdsäkerheten. Sådan privat kapacitet, till exempel Starlinks satellittjänster, har använts både på gott och ont i samband med Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina.
- N. Denna användning som vapen består i utvecklingen av sätt att neutralisera, eller till och med förstöra, rymdfarkoster.
- O. Hoten, både oavsiktliga och avsiktliga, mot EU:s och dess medlemsstaters rymdkapacitet samt civila eller militära kapacitet har blivit fler och är svåra att upptäcka och tillskriva en källa, och fientliga beteenden som grundar sig på tvetydighet eller hot har ökat.

- P. Fientliga aktörers avsiktliga skapande av skrotfält med hjälp av exempelvis antisatellitmissiler kan leda till kaskadkollisioner (Kesslersyndromet), vilket hindrar en säker tillgång till rymden.
- Q. Det finns ingen internationell gemensam vision avseende möjliga reaktionströsklar för handlingar i rymden. Denna brist skulle kunna leda till en oönskad eller oavsiktlig eskalering.
- R. Dessa hot har också allvarliga konsekvenser för humanitära insatser och krishanteringsinsatser, eftersom rymdtjänstkapacitet ofta används för att bistå människor som drabbats av nödsituationer såsom naturkatastrofer eller väpnade konflikter. Det behövs en samarbetsinriktad strategi för rymdtjänster för att övervaka och hantera sådana utmaningar, inbegripet klimatförändringarnas effekter.
- S. Den europeiska rymdkapacitetens säkerhetsnivå är otillräcklig, och vissa europeiska rymdindustrier är fortfarande beroende av länder utanför EU. Medlemsstaternas nivåer av skydd och finansiering av nationella rymdsystem skiljer sig åt. Det saknas snabb och effektiv insatskapacitet i händelse av en rymdkris.
- T. Rymden är en snabbt växande ekonomisk sektor. Enligt 2022 års samordnade årliga försvarsöversikt verkar rymd- och cyberrymdområdena finansieras i mindre utsträckning än traditionella områden såsom luft, land och hav. Medlemsstaternas sammanlagda årliga utgifter för civila rymdinsatser uppgår till ungefär en sjättedel av Förenta staternas utgifter och är betydligt lägre än Kinas utgifter. Dessa stora skillnader gör det svårt att uppnå EU:s mål om öppet strategiskt oberoende i rymden.
1. Europaparlamentet välkomnar slutsatserna och den höga ambitionsnivån i de rekommendationer som föreslås i EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar, som tillmötesgår de europeiska rymdaktörernas höga förväntningar. Parlamentet efterlyser ett snabbt och effektivt genomförande av de rekommenderade åtgärderna, i enlighet med EU:s vägledande princip om öppet strategiskt oberoende.
 2. Europaparlamentet konstaterar att färdplanen för klimatförändringar och försvar erkänner klimatförändringarna som en ”hotmultiplikator som i grunden påverkar vår långsiktiga säkerhet” och att den innehåller konkreta åtgärder för att ta itu med den allt viktigare kopplingen mellan klimat och säkerhet. Parlamentet betonar vikten av att noga övervaka och rapportera om klimatförändringarna med hjälp av EU:s rymdkapacitet på grund av dess avgörande konsekvenser för EU:s säkerhet, dess inverkan på migration och konflikter i angränsande regioner och dess konsekvenser för livsmedelstryggheten, energiproduktionen och den internationella handeln.

Skydd för och motståndskraft hos rymdsystem och rymdtjänster

3. Europaparlamentet erkänner rymdsystem och rymdsatelliter som kritisk infrastruktur som behöver skyddas och stärkas. Parlamentet noterar att de ökade riskerna med rymdskrot samt hot i rymden och mot rymdsystem, både mark- och rymdbaserade, gör det nödvändigt att stärka motståndskraften hos den europeiska rymdinfrastrukturen samt hos systemen och tjänsterna i leveranskedjan.

4. Europaparlamentet välkomnar förslaget i strategin om att utarbeta ett årligt sekretessbelagt dokument för att analysera rymdhotet så att EU och dess medlemsstater kollektivt blir medvetna om omfattningen av dessa hot och om de åtgärder som ska vidtas för att hantera dem på ett effektivt sätt.
5. Europaparlamentet noterar att 11 av de 27 medlemsstaterna redan har infört nationella rymdbestämmelser. Parlamentet välkomnar kommissionens initiativ om att föreslå rymdlagstiftning för EU om inrättande av en gemensam, harmoniserad och enhetlig ram för säkerhet och hållbarhet för att stärka motståndskraften och det strategiska oberoendet hos EU:s rymdtjänster och undvika en alltför stor fragmentering av den globala rymdmarknaden, samtidigt som man bidrar till att stärka den europeiska rymdindustrins konkurrenskraft genom att stimulera användningen av rymdtjänster inom en rad olika EU-politikområden. Parlamentet påpekar att medlemsstaterna och rymdindustrin i stort, inbegripet viktiga industriaktörer och små och medelstora företag, otåligt väntar på denna enhetliga och harmoniserade ram. Parlamentet betonar behovet av att inrätta ett ändamålsenligt regelverk för nya rymdföretag baserade i EU, med stor tonvikt på skyddsåtgärder och informationssäkerhet, i linje med unionens säkerhetsbehov. Parlamentet efterlyser särskilda åtgärder för att se till att privata rymdföretag som tillhandahåller en tjänst i kristider betraktas som privata enheter med uppdrag att tillhandahålla offentliga tjänster, i syfte att förhindra att tillgången till rymdtjänster, särskilt satellitkommunikation, tillfälligt avbryts eller försämras. Parlamentet uppmanar kommissionen att inkludera registrering, ansvarsskyldighet och miljönormer i den nya rymdlagstiftningen.
6. Europaparlamentet efterlyser en förstärkning av de internationella reglerings- och kapacitetsresurserna för rymdtrafikledning och ett fastställande av gemensamma reaktionströsklar för handlingar i rymden för att bättre skydda infrastruktur i omlopp som tillhör EU, medlemsstaterna och privata företag. Parlamentet insisterar på att EU inte bör förlita sig på rymdövervakningssystem från tredje part. Parlamentet uppmanar därför EU och dess medlemsstater att stärka sina insatser för rymdövervakning och spårning av föremål i omlopp för att minska kollisionrisken. Parlamentet påminner om vikten av att förbättra cybersäkerheten hos både rymdsystem och markbaserad infrastruktur mot cyberattacker. Parlamentet efterlyser ökat internationellt samarbete och ökad samordning på området för rymdtrafikledning och en minskning av rymdsektorns miljöavtryck.
7. Europaparlamentet betonar behovet av att öka medvetenheten på EU-nivå om vikten av att både civila och statliga användare använder Galileos offentliga reglerade tjänst och nya Galileofunktioner såsom högprecisionstjänsten, autentiseringstjänsten och nödvarningstjänsten på ett synergistiskt sätt med jordobservation och säker kommunikation för att stärka EU:s operativa kapacitet att agera i alla faser av katastrofriskhantering och effektivt ta itu med framväxande hot.
8. Europaparlamentet beklagar unionens stora beroende av andra länder när det gäller rymdövervaknings- och spårningsdata. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att öka investeringarna i detektionskapacitet avseende rymdövervakning och spårning för att stödja utvecklingen av en mer omfattande europeisk databas, i samarbete med EU:s konsortium för rymdövervakning och spårning.

9. Europaparlamentet uppmanar till ett snabbt och operativt inrättande, med deltagande av rymdsektorn i hela Europa, av konstellationen för säker konnektivitet IRIS² för att säkerställa tillgång till säkra och suveräna konnektivitetstjänster som uppfyller medlemsstaternas operativa behov, samt till att de befintliga komponenterna i unionens rymdprogram slutförs i syfte att stärka motståndskraften hos medlemsstaternas kritiska infrastruktur. Parlamentet anser att IRIS² visar på vikten av satellitbaserad säker konnektivitet, bland annat genom användning av kvantkryptering och rymdbaserad jordobservation som kritiska möjliggörande faktorer. Parlamentet betonar vidare vikten av IRIS² för ett effektivt genomförande av EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, eftersom det ger stöd till uppdrag och insatser utomlands och är ett viktigt verktyg för att säkerställa säkerheten för känslig digital kommunikation.
10. Europaparlamentet välkomnar förslaget att lansera ett EU-program för jordobservationstjänster för statlig användning, för känsliga tillämpningar på säkerhets- och försvarsområdet. Parlamentet uppmanar kommissionen att beställa en studie med syftet att analysera huruvida en sådan tjänst är genomförbar och säkra tillräcklig finansiering för detta ändamål.
11. Europaparlamentet framhåller Copernicus betydande bidrag till uppdrag som rör jordobservation, inbegripet säkerhetsrelaterade tillämpningar.
12. Europaparlamentet efterlyser att den säkra konnektivetsinfrastrukturen med flera omloppsbanor ska utvecklas till en verkligt global tjänst som även omfattar områden som för närvarande har dålig täckning, såsom Arktis. Parlamentet vill se att berörda offentliga aktörer inom säkerhet och försvar ges tillgång till gemensamma satellittjänster på strategiskt viktiga områden så att driften av kritisk infrastruktur, krishantering och situationsmedvetenhet kan stödjas.
13. Europaparlamentet anser att det, för att upprätthålla tjänstens kontinuitet om en incident inträffar, måste säkerställas att satelliterna är framtidssäkrade och att sannolika angreppsscenarier förutses under utvecklingsfasen. Parlamentet hävdar att autonoma marksystem måste upprätthållas för att förhindra eventuella långsiktiga negativa effekter som kan bli följden av minskad tillgång till rymden och att skyddsåtgärderna måste stärkas genom att inbyggda cybersäkerhetskrav systematiskt integreras genom kontinuerligt samarbete med den privata sektorn och under de befintliga komponenternas hela livslängd.
14. Europaparlamentet noterar att unionens rymdkapacitet gör det möjligt att skydda rymdinfrastrukturen, öka dess motståndskraft och förbättra de europeiska rymdtillgångarnas bidrag till den operativa försvars- och säkerhetskapaciteten samt att säkerställa att avskräcknings- och försvarsinsatser förblir solventa i händelse av att angrepp eller förnekanden i rymden försämrar kritisk infrastruktur. Parlamentet är oroad över den verkliga risk som följer av den okontrollerade utvecklingen av ny rymdteknik. Parlamentet efterlyser därför en bedömning och en striktare övervakning av riskerna med militarisering som ska genomföras på europeisk nivå, inbegripet i särskilt känsliga frågor, såsom tillgång till rymden eller verksamhet i omlopp.
15. Europaparlamentet betonar att kapaciteten för oberoende tillgång till rymden är en viktig del av den europeiska rymdpolitiken. Parlamentet beklagar EU:s nuvarande brist

på oberoende tillgång till rymden, vilket äventyrar uppdrag med anknytning till säkerhet och försvar. Parlamentet anser därför att en särskild insats baserad på synergieffekter måste göras för att ytterligare främja en hållbar produktion av och konkurrenskraften hos europeiska bäraketer. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att tillämpa principen om europeisk preferens vid valet av bäraketer, för att säkerställa den ekonomiska hållbarheten i den europeiska uppskjutningssektorn och minska beroendet av bäraketer som tillverkats utanför EU, samt vid offentliga myndigheters val av rymddata och rymdtjänster. Parlamentet uppmanar kommissionen att utveckla en övergripande strategi för unionens politik för bäraketer som prioriterar oberoende tillgång till rymden, redundans, återanvändning och skalbarhet och som omfattar alla typer av uppdrag, omloppsbanor och typer av nyttolast, och att förlita sig på Europeiska rymdorganisationens tekniska expertis.

16. Europaparlamentet betonar behovet av att stödja inrättandet av geografiskt diversifierade rymdhamnar och uppskjutningsanläggningar på EU:s territorium, vilket främjar EU:s strategiska oberoende på rymdområdet. Parlamentet konstaterar att EU-regeringarnas rymdtillgångar endast får skjutas upp från ett tredjelands territorium eller med uppskjutningstjänster från ett tredjeland i exceptionella och motiverade fall. Parlamentet efterlyser en omvandling av befintliga och framtida rymdhamnar inom EU till verkliga europeiska rymdhamnar, med särskild EU-finansiering för deras verksamhet och säkerhet som ska anslås i nästa fleråriga budgetram. Parlamentet efterlyser inrättandet av en gemensam upphandlingsplattform för uppskjutningstjänster för att tillgodose både EU:s och dess medlemsstaters behov.
17. Europaparlamentet betonar behovet av att främja utvecklingen av responsiva rymdsystem som kan skjuta upp små satelliter i olika typer av omloppsbanor med kort varsel för att ta itu med särskilda operativa behov och kapacitetsbrister i samband med brist på eller skada på befintliga rymdtillgångar.
18. Europaparlamentet är medvetet om att vissa omloppsbanor redan är överbelastade med satelliter och skrot som gör den framtida utvecklingen av rymdverksamhet mer riskfylld och komplex, och betonar i detta sammanhang behovet av att övervaka och hantera befintligt rymdskrot och att hitta sätt att minska mängden avfall som genereras av framtida rymdverksamhet.
19. Europaparlamentet välkomnar den nyligen invigda rymdhamnen Esrange i Sverige, som kommer att göra EU mer motståndskraftigt genom att tillhandahålla en andra uppskjutningsplats i unionen vid sidan av rymdhamnen i Guyana i Frankrike. Parlamentet välkomnar de nyligen genomförda investeringarna i uppskjutningsplatsen ”Diamant” i rymdhamnen i Guyana, som är utformad för att göra det möjligt att skjuta upp små och medelstora bäraketer och diversifiera uppskjutningskapaciteten i EU.

Reaktioner på skadlig eller fientlig verksamhet i rymden

20. Europaparlamentet noterar att det på grund av intensifieringen av rymdhoten krävs att EU och dess medlemsstater stärker sin kapacitet och styrning för att kunna upptäcka, beskriva, tillskriva ansvar för och hantera hot så fort som möjligt. Parlamentet välkomnar slutsatsen i rymdstrategin att ny kapacitet och nya tjänster för statlig jordobservation behövs.

21. Europaparlamentet betonar att de få offentliga avslöjandena om fientlig verksamhet som bedrivs av rymdmakter och som riktar in sig på kritisk rymdinfrastruktur bekräftar både förekomsten av hot i samband med möjliga skadliga verksamheter och svårigheterna med att fastställa hotens exakta ursprung. Parlamentet påminner i detta avseende om att Ryssland den 15 november 2021 använde en direkt uppstigande antisatellitmissil för att förstöra en av sina gamla elektroniska avlyssningsmissiler, vilket genererade en stor mängd rymdskrot. Parlamentet tillägger att Ryssland slutligen medgav att man hade genomfört denna operation som ett test, utan att ange detaljer om de resurser som använts. Parlamentet påminner om att det också finns tillräckligt med bevis för dessa hot för att de ska kunna ligga till grund för det arbete som utförs i samband med nedrustningskonferensen i Genève, till följd av resolution 76/231 om minskning av rymdhoten genom standarder, regler och principer för ansvarsfullt beteende. Parlamentet efterlyser skyddsåtgärder som skydd mot den ökande risken för en militarisering av rymden.
22. Europaparlamentet manar till stor försiktighet när det gäller utvecklingen av känslig teknik av små privata enheter, som är mer sårbara för förvärv från skadliga eller fientliga aktörers sida, vilket skulle kunna innebära en risk för okontrollerad tillväxt. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna och kommissionen att dessutom se till att de åtta kriterierna i den gemensamma ståndpunkten 2008/944/Gusp²¹ och bestämmelserna i förordningen om produkter med dubbla användningsområden²² respekteras till fullo med avseende på export av rymdrelaterad teknik.
23. Europaparlamentet betonar att medvetenhet om rymdområdet (*Space Domain Awareness* – SDA) är avgörande för att kunna upptäcka, spåra och tillskriva ansvar för hot och för att medlemsstaterna ska kunna fatta lämpliga beslut i händelse av ett rymdangrepp. Parlamentet påminner om att alla reaktioner på ett angrepp måste stå i proportion till angreppets karaktär, varvid hänsyn tas till både icke-kinetiska och kinetiska åtgärder och deras reversibilitet. Parlamentet betonar att få medlemsstater för närvarande har den kapacitet som krävs för korrekt SDA, och uppmanar därför med kraft medlemsstaterna att tillhandahålla den information som behövs för att tillskriva ansvar för fientligt beteende, vilket kräver utveckling av säker, robust och tillförlitlig kommunikations- och utbytesförmåga på EU-nivå. Parlamentet betonar att informationsutbytet också bör omfatta ett regelbundet utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna, med EU-institutionernas deltagande.
24. Europaparlamentet välkomnar förslaget i strategin om att ändra rådets beslut (Gusp) 2021/698 med målet att kunna tillskriva ansvar för och reagera på hot mot rymdprogramtjänster. Parlamentet efterlyser mer konkreta svar avseende de solidaritetsmekanismer som ska genomföras på EU-nivå. Parlamentet efterlyser ytterligare arbete för att göra klausulen om ömsesidigt bistånd (artikel 42.7 i EU-fördraget) klar för användning, särskilt på rymdområdet, genom att testa och komma överens om metoderna för att identifiera och tillskriva ansvar för angrepp samt förbereda nödvändiga svarsmekanismer. Parlamentet välkomnar åtagandet att utveckla

²¹ Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/821 av den 20 maj 2021 om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden (EUT L 206, 11.6.2021, s. 1).

en särskild verktygslåda, som kompletterar cyberdiplomati och hybridverktygslådor, som skulle bidra till att hantera de olika hoten på rymdområdet.

25. Europaparlamentet betonar att övningar är avgörande för att testa och validera EU:s insatser mot rymdhot samt för att bygga upp en större gemensam medvetenhet om rymdhot och en gemensam strategikultur på rymdområdet.
26. Europaparlamentet påminner om den nära kopplingen mellan rymd- och cyberdomänerna. Parlamentet betonar i detta avseende att EU:s svar och initiativ i rymden bör vara konsekventa, med beaktande av de utmaningar som är förknippade med de båda domänerna.
27. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att anta strategier för testning av antisatellitmissiler, särskilt i syfte att förbjuda destruktiv testning.

Konkurrenskraft och investeringar

28. Europaparlamentet uppmanar EU att anta en verklig industripolitik och att dra nytta av en konkurrenskraftig industri, bland annat genom att vid behov skapa viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse. Parlamentet anser att EU:s stöd till kapacitetsutvecklingen i medlemsstaterna måste gynna europeiska industriaktörer, såväl etablerade grupper som innovativa små och medelstora företag och nystartade företag. Parlamentet stöder samtidigt omfattande och risktagande investering i viktig rymd- och cyberteknik, inbegripet i omstörtande rymdteknik, för att minska det strategiska beroendet av tredjeländer, bland annat genom gemensam upphandling av kritiska komponenter och genom att säkra leveranskedjorna för kritiska råvaror. Parlamentet noterar potentialen hos kommissionens observationsgrupp för kritisk teknik att upptäcka och övervaka uppkomsten av beroendeförhållanden gentemot tredjeländer. Parlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa en anpassning mellan akten om kritiska råvaror och de nödvändiga behoven inom rymdområdet när det gäller säkerhet och försvar.
29. Europaparlamentet lyfter fram underutnyttjandet av data från olika komponenter av unionens rymdprogram. Parlamentet efterlyser förbättringar när det gäller offentliga myndigheters användning av EU:s rymddata och rymdtjänster, särskilt på säkerhets- och försvarsområdet.
30. Europaparlamentet betonar att om rymdkapaciteten ska kunna utvecklas måste de resurser som anslås till rymden i nästa fleråriga budgetram ökas avsevärt, bland annat till stöd för EU-byråer såsom EU:s rymdprogrambyrå (EUSPA), EU:s satellitcentrum (Satcen) och Europeiska försvarsbyrån för att tillgodose unionens och dess medlemsstaters växande behov av rymdkapacitet och motståndskraft, särskilt när det gäller tillgång till rymden, jordobservation, rymdlägesbild, säker konnektivitet, avancerad positionsbestämning, navigering och tidsbestämning och tillhörande tjänster för användare. Parlamentet betonar särskilt behovet av att öka finansieringen av rymdtrafikledning och rymdövervaknings- och spårningssystem för att skydda EU:s rymdinfrastruktur och reagera på potentiella hot. Parlamentet uppmärksammar behovet av att säkerställa samstämmighet och synlighet för alla resurser som på ett eller annat sätt avsätts för den europeiska rymdpolitiken genom olika instrument.

31. Europaparlamentet efterlyser större samstämmighet mellan befintliga instrument för att undvika onödig dubblering av investeringar. Parlamentet anser att det är avgörande att finansieringen kanaliseras på lämpligt sätt till instrumenten med beaktande av den kapacitet som finns tillgänglig både på EU-nivå och i de kommersiella enheterna. Parlamentet stöder en gemensam samordning mellan Europeiska försvarsfonden, EU:s rymdprogram, Horisont Europa och Pesco-projekten för att påskynda utvecklingen av relevant kapacitet. Parlamentet betonar vikten av synergier mellan EU-program och nationella program, både när det gäller civila program, rymdprogram och försvarsprogram, för att tillgodose kapacitetsbehoven.
32. Europaparlamentet vill se att den tekniska kompetens som behövs inom offentlig förvaltning och företag stärks genom ytterligare investeringar i utbildning, bland annat inom säkerhets- och försvarsrelaterade aspekter av rymdområdet. Parlamentet noterar vikten av ökade investeringar i rymdrelaterad utbildning på alla utbildningsnivåer, med ett starkt fokus på ökad jämställdhet på rymdområdet eftersom kvinnor endast står för 30 % av den internationella arbetskraften.

Förvaltning

33. Europaparlamentet betonar att EU:s och medlemsstaternas motståndskraft och reaktion på potentiella fientliga handlingar i rymden, särskilt fientliga handlingar som hotar EU:s rymdtillgångar såsom testning av antisatellitvapen, måste bygga på en tydlig, flexibel och lyhörd förvaltning för att man därigenom ska kunna åtgärda brister som beror på den nuvarande fragmenteringen av befogenheter i EU:s strategi för rymd och försvar och öka ansvarsskyldigheten hos alla aktörer som deltar i de olika komponenterna av EU:s rymdprogram.
34. Europaparlamentet anser att förvaltningen är unik för varje komponent i rymdprogrammet. Parlamentet betonar att dessa komponenter, som har stor betydelse för medlemsstaternas säkerhet, kräver en harmoniserad förvaltning som inkluderar medlemsstaterna och gör det möjligt att skydda information.
35. Europaparlamentet välkomnar styrningsmetoden för Galileo och Egnos, som är avgörande för att strukturen för EU:s rymdprogram ska fungera väl och för systemets robusthet. Parlamentet påminner om vikten av att utvidga denna unika styrningsmetod och tydliga uppgiftsfördelning till alla komponenter i EU:s rymdprogram.
36. Europaparlamentet betonar att utvecklingen av Copernicustjänster för att bemöta försvarskraven bör styras på lämpligt sätt, i nära samarbete med Satcen. Parlamentet erkänner Satcens viktiga roll som en unik gemensam geospatial underrättelsekapacitet som bidrar till EU:s och dess medlemsstaters förmåga att fatta självständiga beslut och vidta självständiga åtgärder.
37. Europaparlamentet betonar vikten av att säkerställa samstämmighet och vidareutveckla Pesco-projekt på området för statligt bildmaterial, system för tidig varning för rymdbaserade missiler, militär PNT och försvar av rymdtillgångar. Parlamentet anser att det är viktigt att Pescos kapacitetsprojekt på rymdområdet genomförs i tid.

38. Europaparlamentet påminner om att förvaltningen inte får överlappa befintliga resurser eller kringgå medlemsstaternas regler på områden som tillskrivning av ansvar för hot, som i hög grad är beroende av nationell kapacitet. Parlamentet betonar i detta avseende att Satcens erfarenhet och sakkunskap samt dess förtroendeförhållande med medlemsstaterna och industrin kan utnyttjas på ett värdefullt sätt på detta område. Parlamentet betonar behovet av att ytterligare öka finansieringen till Satcen för att det effektivt ska kunna genomföra sin verksamhet mot bakgrund av de senaste årens ökade efterfrågan på dess produkter.

Samarbete och partnerskap

39. Europaparlamentet konstaterar att det föränderliga geopolitiska sammanhanget måste driva på EU och medlemsstaterna att komma fram till gemensamma och samordnade ståndpunkter så att de därigenom kan fastställa internationella normer. Parlamentet uppmanar EU att inta en mer aktiv roll som samordnare i det internationella normskapandet i rymden. Parlamentet stöder multilaterala lösningar, inom ramen för FN, för rymdförvaltning. Parlamentet uppmanar EU och medlemsstaterna att aktivt sträva efter multilaterala avtal, inbegripet eventuella revideringar av internationella fördrag, särskilt när det gäller rymdtrafikledning, och att bekräfta den internationella humanitära rättens tillämplighet. Parlamentet betonar behovet av att på FN-nivå ta fram en ändamålsenlig ram för att samordna rymdlägesbilden och att utveckla normer och principer för avlägsnande av rymdskrot. Parlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att på nytt bekräfta sina åtaganden avseende transparens och förtroendeskapande åtgärder för att främja nya åtgärder för rymdsäkerhet mot bakgrund av aktuella hot. Parlamentet konstaterar att det behövs en internationell rättslig ram som reglerar verksamheten hos företag inom den nya rymden.
40. Europaparlamentet betonar vikten av att utveckla samarbetet med strategiska partner, samtidigt som man säkerställer EU:s strategiska oberoende och förmåga att självständigt hantera alla hot mot dess rymdtillgångar och rymdintressen. Parlamentet stöder den fortsatta utvecklingen av dialogen med Förenta staterna, samtidigt som man förblir vaksam på risken för påverkan eller införande av visioner, standarder och normer som medlemsstaterna inte har varit med om att fastställa. Parlamentet efterlyser ett fördjupat samarbete och allianser med ett större antal av EU:s strategiska partner.
41. Europaparlamentet noterar att det pågår strategiska överväganden inom Nato om dess roll på rymdområdet. Parlamentet noterar dock att EU självt och genom sina medlemsstater redan har program, kapacitet och institutioner som är mer utvecklade och som inte konkurrerar med Nato på detta område. Parlamentet efterlyser ett närmare samarbete baserat på gemensamma hotanalyser mellan EU och Nato på områden av gemensamt intresse, till exempel genom gemensam utbildning och gemensamma övningar, utbyte av bästa praxis och personalmöten, samtidigt som man ser till att de båda organisationernas roller, befogenheter och oberoende strikt upprätthålls och uppdateras med hjälp av kontinuerlig dialog och reflektion. Parlamentet påminner om att EU och Nato redan diskuterar rymdfrågor som en del av sin strukturerade dialog om motståndskraft.
42. Europaparlamentet framhåller Europeiska rymdorganisationens (ESA) roll som teknisk byrå, som bland annat bidrar till genomförandet av EU:s rymdpolitik. Parlamentet

påminner om att samarbetet med ESA måste bedrivas inom en ram som skyddar unionens väsentliga intressen.

43. Europaparlamentet påpekar att EUSPA, som ansvarar för tillhandahållandet av kommersiella och statliga tjänster och den operativa säkerheten i satellitsystemen, bör fortsätta att stärka sin roll när det gäller att garantera säkerheten i de rymdsystem som är i drift och därigenom bidra till EU:s strategiska oberoende.

o

o o

44. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten samt vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

MOTIVERING

Mot bakgrund av den nuvarande geopolitiska situationen med ökad strategisk konkurrens och allt fler hot antog EU den 10 mars 2023 sin första rymdstrategi för säkerhet och försvar någonsin. Strategin, som ingår i genomförandet av EU:s strategiska kompass där rymden identifieras som ett strategiskt område, tillhandahåller en ambitiös ram för att skydda EU:s rymdtillgångar, försvara EU:s intressen, avskräcka fientlig verksamhet i rymden och stärka EU:s strategiska ställning och oberoende.

Initiativbetänkandet om den strategiska kompassen och EU:s rymdbaserade försvarskapacitet är ett svar från Europaparlamentet på EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar. Det är inriktat på följande fem prioriterade områden: i) Skydd för och motståndskraft hos system. ii) Reaktionen på hot. iii) Konkurrenskraft och investeringar. iv) Förvaltning. v) Samarbete.

24.10.2023

RESERVATION

I enlighet med artikel 55.4 i arbetsordningen
Clare Daly, Mick Wallace

Detta betänkande är ett exempel på hotinflation. Det svar som föreslås är militarisering, blockbildning och åsidosättande av det internationella samarbete som bygger på flera avtal som går tillbaka till rymdfördraget från 1969.

Den största risken för EU:s rymdinfrastruktur är överflödet av rymdtrafik och rymdskrot. Lösningen är att på FN-nivå ta fram en ändamålsenlig ram för att samordna rymdlägesbilden och att utveckla normer och principer för avlägsnande av rymdskrot. I rapporten förstärks narrativen om skadlig eller fientlig verksamhet för att därmed motivera det stöd som den europeiska rymdindustrin ges, vilket bidrar till ökat kommersiellt utnyttjande av rymden och följaktligen till rymdskrot.

I ett flertal resolutioner från FN:s generalförsamling uttrycks oro för en kapprustning i yttre rymden, och rymdstaterna uppmanas att förhindra att situationen förvärras ytterligare. Vi behöver ett nytt internationellt fördrag för att säkerställa fred och säkerhet och förhindra en kapprustning i rymden. I betänkandet tas detta behov inte upp i någon vidare utsträckning. Ingen krigföring har någonsin ägt rum i rymden, men så länge vi fortsätter att föra en politik som utpekar rymden som en plats för konflikter och geostrategisk konkurrens, kommer vi att se till att rymdkonflikter blir verklighet.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

Antagande	24.10.2023
Slutomröstning: resultat	+: 39 -: 4 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Alexander Alexandrov Yordanov, Petras Auštrevičius, Anna Bonfrisco, Traian Băsescu, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Dietmar Köster, David Lega, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Margarida Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Andreas Schieder, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Nacho Sánchez Amor, Dominik Tarczyński, Dragoș Tudorache, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Attila Ara-Kovács, Lars Patrick Berg, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtos, Sergey Lagodinsky, Thomas Waitz, Mick Wallace

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET

39	+
ECR	Lars Patrick Berg, Dominik Tarczyński
ID	Anna Bonfrisco, Jaak Madison
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Bernard Guetta, Georgios Kyrtos, Dragoș Tudorache
S&D	Attila Ara-Kovács, Włodzimierz Cimoszewicz, Dietmar Köster, Pedro Marques, Sven Mikser, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
Verts/ALE	Sergey Lagodinsky, Jordi Solé, Tineke Strik, Thomas Waitz

4	-
ID	Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
The Left	Giorgos Georgiou, Mick Wallace

0	0

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster